

EU-kommissionen öppnar för tillämpning av försiktighetsprincipen

Under två dagar, den 11-12 februari diskuterades intensivt frågan om hälsorisker med den ökande strålningen från mobiltelefonin hos EU-kommissionen i Bryssel. Kommissionen vill hjälpa de elöverkänsliga och bjöd in kritiska forskare till samarbete.

Bakgrunden till mötet är den växande debatten om hälsorisker i Europa. EU-parlamentet har ju också uppmanat EU-kommissionen från september 2008 att se över gränsvärdena eftersom de är föråldrade. För första gången bjöd EU-kommissionen även in ett stort antal representanter från kritiska forskare och organisationer. De fick nu ge sin syn på frågan tillsammans med mobiltelebranschens företrädare och mobilindustrivänliga forskare.

Från Sverige kom såväl representanter för Strålsäkerhetsmyndigheten, mobiltelebranschen som den industrijohala forskarvärlden, exempelvis Lena Hillert från Karolinska Institutet, i FAS expertgrupp om EMF samt även i EUs expertgrupp om EMF, SCENIHR. Hillert och SSMs representant Jimmy Estenberg (fd Trulsson) satt talande nog tillsammans med Lars Erik Larsson från Telia Sonera samt Christer Törnevik, från Ericsson. Hillert gjorde ett inlägg från åhörarpå plats när elöverkänslighetsfrågan kom upp:

- De elöverkänsliga har problem, men vi vet inte vad vi ska göra för dem, ingenting hjälper, sade hon uppgivet.

Mats-Olov Mattsson, från Örebro Universitet, har tillsammans med Lena Hillert, Anders Ahlbom och andra riskförnekande experter som till en majoritet är ICNIRP-medlemmar, producerat den nya rapporten till EU kallad SCENIHR 2009. Mattsson hade denna gång tagit över ordförandeklubban från Ahlbom och han presenterade en slutsats som fick industrirepresentanterna att gnugga händerna av förtjusning: det är osannolikt att mobilstrålning ökar cancer risken. Inte heller orsakas något annat av strålningen. Det finns belägg för Alzheimers av EMF, men i stället för att vidta åtgärder och informera allmänheten och sänka exponeringen måste det forskas mer.

Till Mattsson's – som gav ett nervöst intryck - undsättning kom dansk/tysken Joachim Schuz, också i SCENIHR, som spottat fram studier som inte visar några risker den senaste tiden: alltifrån TV/Radiomaster, mobilmaster och mobilen. Mobilen skyddar rentav mot såväl hjärntumörer och demenssjukdomar i Schuz vetenskapliga produktion. Med ett leende drog han den ena avancerade statistiska finten efter den andra i ett högt tempo. Han förklarade att Hardells meta-analys, som år 2007 slog fast att alla studier hittills sammantaget visar en fördubblad risk för hjärntumör, inte var något att bry sig om på grund av ett p-värde för "heterogenitet". Vad är det? Jo Hardells studier som visar ökad risk skiljer sig från Interphonestudierna som visar skyddande effekt. Därför blir det hög "heterogenitet" om studierna läggs ihop som i Hardells analys.... Vetenskap enligt Schuz är nog det Robert Becker tänkte på när han sade att viss form av vetenskap har utvecklats till att bli mänsklighetens fiende.

David Gee, från Europeiska miljöbyrå EEA, kritiserade kraftfullt SCENIHR för att kräva entydiga belägg. Men det tog 25 år att få entydiga belägg för att tobak orsakade lungcancer. Det vetenskapliga läget nu liknar det som funnits vid tidigare hälsoskandaler.

- Jag hoppas att jag har fel. Men om jag har rätt kommer domstolarna att döma er hårt när de om tio år konstaterar att ni inte gjorde någonting, sade han till industrins representanter.

Han konstaterade upprört att nu görs samma misstag med EMF-frågan som vid tidigare miljöskandaler. Det handlar enligt Gee om etik: ska kortsiktiga ekonomiska och industriella intressen gynnas på bekostnad av långsiktiga hälsomässiga och miljömässiga? Han vädjade till industrirepresentanterna att vidta åtgärder nu och sänka exponeringsnivåerna.

- Att leva med konsekvenserna är oacceptabelt. Framtida generationer kommer att bli väldigt arga för att försiktighetsåtgärder inte vidtogs.

Professor Michael Kundi från Wiens universitet och BioInitiativ-gruppen, berättade hur den första studien om samband mellan barnleukemi och kraftledning från 1979 utsatts för samma ifrågasättanden som nu görs om studier som visar risker med mobiltelefonin. Drygt 20 år senare blev kopplingen allmänt accepterad. Upp till 80% av barnleukemierna kan vara orsakade av elektromagnetiska fält.

- Det finns starka belägg för att EMF orsakar bröstcancer samt att mobiltelefonanvändning leder till en ökad risk för hjärntumörer.

Eileen O'Connor från Storbritannien berättade att hon för flera år sedan först drabbades av sömnproblem för att sedan utveckla bröstcancer. Hon förstod sedan att mobilmasten som stod 100 meter från hennes hem var en orsak till att så många människor fått cancer i området. Hon har därefter blivit en frontfigur för frågan i såväl Storbritannien som internationellt och har startat Radiation Research Trust, tillsammans med politiker och vetenskapsmän. RRT arbetar för att sprida information om risker med strålningen. Hon blev för första gången inbjuden av kommissionen att tala. Hon vädjade till kommissionen att samarbeta med Bioinitiativ-gruppen. Hennes vädjan blev hörd. Eileen är definitivt en hjälte, som trots att hon drabbats av allvarlig sjukdom, målmedvetet har arbetat med frågan och nått framgång. Hon är värd all respekt och beröm. Brian Stein, VD för ett livsmedelsföretag, också i RRT, själv svårt elöverkänslig sedan han använt mobilen i över 10 år, ifrågasatte i ett inlägg varför industrin inte behövde ta hänsyn till människor som var extra känsliga: - Som livsmedelsproducent måste jag ta hänsyn till allergiker. Varför ställs inte samma krav på den här industrin? Stein berättade också om hur uselt provokationsstudierna hittills gjorts och hur han var tvungen att avbryta sitt deltagande i den sk Essex-studien som påstås inte visa något samband mellan 3G och symtom. Stein berättade att han efter en session fick invärtes blödningar under en vecka, vilket fick David Gee att upprört skaka på huvudet.

Jean-Luc Guilmot från belgiska Teslabel frågade Paolo Vecchia, ICNIRPs ordförande, om han var beredd att exponera sig själv i sitt hem för strålning vid ICNIRPs gränsvärde under en längre tid 12 timmar per dag. Vecchia ansåg att frågan var förolämpande och att han inte avsåg att svara på den.

Enligt Christian Farrar-Hockley från Health and Environment Alliance, HEAL, en paraplyorganisation för drygt 50 miljö- och konsumentorganisationer inom EU, har EMF nyligen seglat upp till att bli en av de viktigaste frågorna som tio större miljöorganisationer, The Green 10, kommer att arbeta med. HEAL är en av "The Green 10" tillsammans med exempelvis WWF och Greenpeace.

Direktören för kommissionens avdelning för hälsa, Dr Andrzej Rys, avrundade mötet med att bjuda in BioInitiativ-gruppen till samarbete om EMF-frågan.

- Vi måste också se hur vi kan hjälpa de elöverkänsliga och hur försiktighetsprincipen kan tillämpas.

Mona Nilsson